

گفت و گو با دبیر کل جبهه ملی مصدق هیچگاه به مردم دروغ نگفت

دکتر سید حسین موسویان، زاده اسفند ماه ۱۳۲۰، در حال حاضر رهبر جبهه ملی ایران است. وی از پزشکان متخصص داخلی است که مبارزات خود را از سال ۱۳۳۷ و با شرکت و دستگیری در اعتصاب دانش آموزی ۲۰۰۱ ماه در اعتراض به مصوبه دکتر مهران، در شورای عالی فرهنگ، و تحمل حبس آغاز می کند و پس از شروع فعالیت های جبهه ملی ایران، به عنوان نماینده دانشجویان دانشکده پزشکی در دوره های مختلف در سازمان دانشجویی جبهه ملی فعالیت می نماید که منجر به دستگیری های متعدد او در طی سال های حضورش در جبهه ملی دوم گردید. او تا انتهای دوره پهلوی دوم ۹ بار دستگیر می گردد. سید حسین موسویان در سال ۱۳۵۶ و با آغاز فعالیت دوباره جبهه ملی به عنوان هیئت اجرایی و شورای مرکزی جبهه ملی ایران مشغول گردیده و پس از پیروزی انقلاب و آغاز فعالیت های کلپ جبهه ملی، به عنوان مسئول سازمان های جبهه ملی و تشکیلات فعالیت می نماید. در کنار «مهدی آذر و اصغر پارسا»، مسئولیت اداره پیام جبهه ملی را عهده داری شود. به مناسبت سالگرد شادروان دکتر محمد مصدق و همچنین ۲۹ اسفند ماه، سالگرد ملی شدن صنعت نفت ایران، گفت و گویی با وی انجام دادیم.

زهره ترابی - روزنامه نگار

دکتر مصدق
شخصیتی راستگو
و نسبت به مردم صادق
بود. هرگز اجازه
شکل گرفتن فساد مالی
در حوزه مدیریت خود
و امکان سوء استفاده
از خزانه ملت
را به احدی نداد

قانون ملی کردن نفت را بی اثر می ساخت، تا غارت نفت توسط کمپانی انگلیسی بتواند ادامه یابد. در اینجا بود که دکتر مصدق با آگاهی از تمام این توطئه ها در مجلس ایستاد و گفت: «مسئولیت را می پذیرم» و دولت ملی را تشکیل داد و در مدتی کمتر از دو ماه دست شرکت انگلیسی غاصب نفت، کوتاه شد. دکتر مصدق علاوه بر اجرای کار بزرگ ملی کردن نفت، گام های بلندی در راه توسعه و پیشرفت ایران برداشت که برخی از اقدامات او عبارتند از: تحقق آزادی های اولیه ملت ایران مانند آزادی احزاب، آزادی تشکیل سندیکاها و اتحادیه ها، آزادی مطبوعات، آزادی اجتماعات و تظاهرات و در حقیقت اجرایی کردن اعلامیه جهانی حقوق بشر. مصدق شیلات را ملی کرد و امکان ماهیگیری ایرانیان در دریای مازندران را که تا آن موقع در انحصار شوروی بود فراهم نمود.

لوله کشی آب شهرها، اجرای قانون استقلال دانشگاه، اجرای قانون تشکیل کانون مستقل وکلای دادگستری، ارائه بیان اقتصادی مثبت برای کشور بدون فروش نفت، تاسیس سازمان تامین اجتماعی به منظور حمایت از کارگران، تخصیص پنج درصد از درآمد شهرداری ها برای ساختن مدرسه و ده ها اقدام مفید دیگر.

– با ملی شدن صنعت نفت در ۲۹ اسفند ۱۳۲۹، ایران در چه جایگاهی قرار داشت؟

جایگاه ایران قبل از ملی کردن نفت جایگاه کشوری بود که شرکت نفت انگلیس و ایران، بر اساس امتیازی که مظفرالدین شاه قاجار به ویلیام ناکس دارسی انگلیسی واگذار کرده بود، مانند یک دولت نا پیدا در کلیه شئون سیاسی و اقتصادی کشور ما مداخله داشت. برای کشور ما نخست وزیر و کابینه و نماینده مجلس تعیین می کرد و در حقیقت استقلال ایران را پایمال کرده و از بین برده بود.

– حاکمیت ملت در دوران زمامداری دکتر مصدق در چه جایگاهی قرار داشت؟

می توان گفت که در دوران زمامداری دکتر مصدق، حاکمیت ملی تا حدود زیادی در ایران تحقق یافته بود. او نخست وزیری بود که با حمایت و پشتیبانی ملت ایران با وجود خواسته های حاکمه وابسته و با وجود تمایل قدرت های بیگانه به آنان تحمیل شد.

او در سال ۱۳۲۸، برای ورود به مجلس شانزدهم سازمان جبهه ملی ایران را تاسیس کرد و تلاش پیگیر و طاقت فرسایی را دنبال نمود. در همان مجلس بود که قانون ملی کردن نفت را در جوی هیچان انگیز با تایید همه جانبه ملت ایران به تصویب نهایی رسانید. او ملی کردن نفت را به منظور تحقق حاکمیت ملی و قطع کردن دست استعمار انگلیس از منابع ایران و پایان دادن به دخالت های آن دولت در کلیه شئون این کشور مدنظر داشت. اما پس از تصویب شدن قانون ملی کردن نفت، هیات حاکمه و قدرت های بیگانه مسلط بر کشور، در صدد بر آمدند تا قانون ملی کردن نفت را به نحوی دور بزنند و آن را بی اعتبار کنند.

برنامه یک ترفند یا یک نیرنگ را به اجرا گذاشتند. به این شکل که یک نماینده وابسته به دربار و متمایل به سیاست انگلیس، به نام «جمال امامی»، در صحن علنی مجلس به دکتر مصدق پیشنهاد کرد که «آقای دکتر مصدق، حالا که قانون ملی کردن نفت به تصویب رسیده، شما نخست وزیری را قبول کنید و این قانون را اجراء کنید.» این پیشنهاد به این مناسبت به دکتر مصدق داده می شد که او آن را مانند موارد مکرر قبلی رد کند و آنها کاندیدای مورد نظرشان یعنی «سید ضیاء الدین طباطبایی» را که در همان موقع در دربار و در نزد شاه و منتظر نتیجه آن ترفند بود؛ به عنوان نخست وزیر به مجلس معرفی کنند و او کسی بود که باید